

Силабус
навчальної дисципліни
Освітнє законодавство
у діяльності педагога

2025-2026 навчальний рік

Освітня програма Середня освіта (Захист України)
Спеціальність A4.16 Середня освіта (Захист України)
Галузь знань А Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти другий (магістратура)

Викладач (і)	Мирошниченко Володимир Олександрович
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-pravo/composition-kaf-pravo/miroshnechenko/
Контактний тел.	+380991583733
E-mail викладача:	MirV2014@i.ua
Графік консультацій	Вт. 13.00 – 14. 00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3 / 90	12/4	12/4	66	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: освітнє право, джерела освітнього законодавства, об'єктивне освітнє право, правовідносини з приводу освіти, система освіти України, правовий статус закладів освіти, учасники освітнього процесу та стандарти освіти в Україні.

Мета та предмет курсу: ознайомлення здобувачів освіти з основними аспектами освітнього законодавства України та його роль у діяльності педагога; засвоєння знань про суб'єктивне право на освіту, джерела освітнього законодавства, об'єктивне освітнє право, правовідносини з приводу освіти, систему та стан освіти в Україні. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: основні ознаки, джерела та особливості освітнього законодавства України.

Компетентності та програмні результати навчання:

№	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1	Загальні	ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).	ПРН 1. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів. ПРН 5. Приймати ефективні рішення під час викладацької діяльності. ПРН 6. Розв'язувати проблеми навчально-виховного характеру.

2	Фахові	СК 7. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності.	ПРН 10. Володіти прийомами і засобами формування ключових і предметних компетентностей.
		СК 12. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.	ПРН 15. Орієнтуватися в інформаційному просторі. ПРН 16. Оперувати безпеково-правовою інформацією в навчальному процесі.
		СК 21. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	ПРН 23. Розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері освіти та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, етичних норм.

Зміст курсу:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні положення освітнього законодавства

Конституційні основи права на освіту та його гарантії. Принципи державної політики у сфері освіти. Система, джерела та термінологічний апарат освітнього законодавства України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Система освіти України

Структура системи освіти: рівні, форми та види (формальна, неформальна, інформальна). Наступність між рівнями освіти та особливості кожного освітнього рівня. Державні вимоги до якості освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Правовий статус закладів освіти та особливості їх функціонування

Створення, реорганізація, ліквідація закладів освіти та їхня правосуб'єктність. Ліцензування освітньої діяльності та акредитація освітніх програм. Автономія закладів, управління (органи та компетенція).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Учасники освітнього процесу та стандарти освіти в Україні.

Правовий статус здобувачів освіти, їхні права, обов'язки та академічна відповідальність. Правовий статус педагогічних та інших працівників, батьків (законних представників). Державні стандарти освіти, освітні програми та механізми забезпечення і оцінювання якості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Освіта та умови праці педагогічних працівників.

Правове регулювання праці: прийняття на роботу (конкурс), атестація та сертифікація педагогів. Академічна свобода, права, обов'язки та соціальні гарантії педагогічних працівників. Оплата праці, пенсійне забезпечення та підвищення кваліфікації (професійний розвиток).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. Управління та контроль у сфері освіти України.

Система органів управління освітою: компетенція та взаємодія центральних і місцевих органів влади. Державний нагляд (контроль) у сфері освіти та інституційний аудит. Фінансування освітньої сфери та юридична відповідальність за порушення законодавства.

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

Словесні: лекції (тематична/проблемна), пояснення, проблемна бесіда, дискусія, мозковий штурм, інтелект-карти тощо.

Наочні: пояснювально-ілюстративний метод, показ і обговорення навчальної презентації тощо.

Практичні: ситуаційні дослідження, метод кейсів, метод моделювання практичних ситуацій, розв'язування психологічних задач, професійно-зорієнтованих ситуацій, робота в малих групах, виконання практичних вправ тощо.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи. При виконанні письмових робіт не допустимим є порушення академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботах є підставою для їх незарахування викладачем. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку мають право на перескладання у встановлені терміни.

Політика щодо використання штучного інтелекту. У рамках курсу "Освітнє законодавство у діяльності педагога", ви можете відповідально використовувати інструменти штучного інтелекту (ШІ) для підвищення ефективності навчання, наприклад, для попереднього структурування навчальних матеріалів, підтримки мовних компетентностей або пошуку та узагальнення великих обсягів інформації з нормативно-правових актів. З огляду на специфіку освітнього законодавства, ви зобов'язані здійснювати критичну верифікацію всіх згенерованих ШІ виходів, особливо щодо цитувань та правових положень, оскільки системи ШІ можуть генерувати недостовірні факти або вигадані посилання ("галюцинації"), що є неприпустимим у сфері професійної юридичної відповідальності. Наголошую, що основним принципом є повна прозорість: у всіх позааудиторних письмових роботах необхідно обов'язково розкривати внесок ШІ, використовуючи стандарт GAIDeT, зазначаючи інструмент та делеговані завдання; при цьому відповідальність за зміст та академічну доброчесність роботи завжди несе лише здобувач. Ми заохочуємо вас інтегрувати ці технології для формування ШІ-грамотності, але кінцеве оцінювання завжди базуватиметься на демонстрації вашої індивідуальної здатності до аналізу та застосування освітнього законодавства.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування,

міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (мультимедійний проектор, екран, ноутбук тощо), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE та ін.).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного та підсумкового контролю і максимально складає 100 балів.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність студентів, відповіді на питання, обговорення дискусійних та додаткових питань, виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку.

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті - до 4 балів.

4 бали - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; правильне виконання всіх запропонованих практичних завдань; висвітлювання додаткової наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

3 бали - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

2 бали – знання програмового матеріалу з теми, розкриття змісту питань не в повному обсязі, володіння термінологією, несуттєві помилки при відповідях на додаткові питання, виконання всіх запропонованих практичних завдань з окремими помилками.

1 бал - прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у самостійному розкритті змісту основних понять теми, незначна активність при обговоренні теоретичних питань теми та виконанні практичних завдань.

2. Виконання самостійної роботи - до 4 балів.

4 бали – сучасне розуміння проблеми, послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, аргументовані висновки, використання додаткової наукової інформації.

3 бали – розуміння проблемної теми, послідовне та логічне виконання завдань самостійної роботи, аргументовані висновки.

2 бали - виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з окремими суттєвими помилками, наявність окремих висновків.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з суттєвими помилками, відсутність висновків.

3. Активність на лекційних заняттях - до 2 балів (постійна присутність на лекціях, ведення стислого конспекту лекцій та термінологічного словника, відповіді на питання викладача, наведення прикладів тощо).

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача

1. Максимальна сума балів поточного контролю (практичні та самостійні роботи) – 50 балів.
2. Максимальна сума балів підсумкового контролю (екзамен) – 50 балів.
3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів (за університетською шкалою та шкалою ЄКТС).

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова:

1. Мирошниченко В.О. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
2. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. [текст]. : навч. посіб. / Г.В.Лаврик, Г.В. Терела, Т.О. Харченко [та ін.]; за ред. Г.В. Лаврик. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
3. Валєєв Р.Г. Освітнє право України : навч. посібник. Луганськ : Елтон-2, 2011. 287 с.
4. Освітнє право: конспект лекцій / [авт. кол.: В. В. Астахов, К. В. Астахова (мол.), О. Л. Войно-Данчишина та ін.] ; за заг. ред. В. В. Астахова ; Нар. укр. акад.; Міжнар. фонд «Відродження». Харків : Вид-во НУА, 2011. 144 с.
5. Вища освіта та Європейський освітній простір / В. Крижко, М.Елькін, О.Старокожко, К.Тільчарова, О.Грицайова. Бердянськ, Видавець Ткачук О.В., 2015. 448 с.
6. Міжнародне освітнє право // *Український часопис міжнародного права*. № 1-2 / 2014. С. 72-141
7. Управління освітою: рефлексивний підхід: колект. монограф. / за заг. ред. проф. В.В. Крижко. Бердянськ, Видавець Ткачук О.В., 2016. 608 с.

8. Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III –IV рівнів акредитації / Панов М.І., Битяк Ю.П. та ін. Харків: Право, 2006. 688 с.

9. Право на освіту та права освітян: теорія і практика в Україні. Київ: Відродження, 2013. 24 с.

10. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) / Упор. Б.Г. Чижевський, В.П. Головінов, Є.В. Красняков, М.М. Шевченко. Київ: Парламентське видавництво, 2013. 376 с.

Допоміжна:

11. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук [та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2004. 384 с.

12. Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. 3-видання, доповнене і перероблене. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2003. 176 с.

13. Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / Упорядник Б.М.Терещук. Харків, 2006.

14. Правове регулювання праці вчителів: Довідково-методичне видання / Упорядник С.О. Лесковець. Харків, 2007.

15. Квіск М. Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій (пер. з англ.) Київ: Таксон, 2009. – 368 с.

16. Андрусишин Б.І. Освітнє право України: деякі дискусійні проблеми // *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 18. Економіка і право* : зб. наукових праць. Випуск 12. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. С. 3–18.

17. Давидова Н.О. Місце освітнього права в правовій системі України // *Проблеми та перспективи управління сучасною столичною школою*. 28 січня 2014 р. С.22-27

18. Цимбалюк В.С. Науково-освітнє право України: методологічні, концептуальні, доктринальні положення до стратегії державної політики розвитку країни // *Інформація і право* № 2(17)/2016. С. 173-180

19. Данилишин Б. Інноваційна модель економічного розвитку: роль вищої освіти / Б. Данилишин // *Вісн. Нац. акад. наук України*. 2005. № 9. С. 26–35.

20. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, М. З. Згуровський. Київ : ІВЦ «Вид-во «Політехніка», 2003. 200 с.

21. Кархут О. Сучасний стан і проблеми механізму правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти / О. Кархут // *Публічне право*. - 2013. - № 4. - С. 267-273.

22. Кархут О. Я. Ефективність механізму правового регулювання суспільних відносин в освітній сфері / О. Я. Кархут // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право*. - 2015. - Вип. 28. - С.200-205

23. Волинець В. Правове забезпечення державної підтримки науки, освіти і культури в Україні / В. Волинець // *Юридична Україна*. - 2013. - № 3. - С. 9-15.

24. Комаров В. Законодавче забезпечення модернізації вищої освіти / В. Комаров // *Вища школа*. - 2013. - № 7. - С. 23-33.

25. Кульчинська Ю. Порушення законного права на отримання освіти / Ю.Кульчинська // *Підприємництво, господарство і право*. - 2015. - № 3. - С.76-79.

26. Левківський К. Реформування вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту»: нормативно-правові аспекти забезпечення якості / К. Левківський, Л. Івлева // *Вища школа*. - 2016. - № 5. - С. 74-80.

27. Литвин І. Відмежування адміністративних відносин від інших правовідносин, що виникають у сфері надання освітніх послуг / І. Литвин // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 4. - С. 51-55.
28. Литвин І. Сутність системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг / І. Литвин // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 5. - С. 63-66.
29. Мельничук О. Юридичні гарантії права людини на освіту: загальнотеоретичний аналіз / О. Мельничук // Підприємництво, господарство і право. - 2013. - № 1. - С. 68-71.
30. Мельничук О. Ф. Правові аспекти управління у сфері вищої освіти в Україні / О. Ф. Мельничук // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. - 2017. - № 2. – С. 34-39. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2017_2_8
31. Мнищенко Є. Основні складові кримінально-правової політики в сфері права на отримання освіти в Україні / Є. Мнищенко // Юридична Україна. - 2014. - № 3. - С. 69-76.
32. Нижник О. Адміністративно-правові інструменти реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти / О. Нижник // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 2. - С. 117-121.
33. Резніченко Л.В. Приватноправова складова регулювання освітніх правовідносин / Л. В. Резніченко // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2016. - № 2. - С. 153-161.
34. Резнік Г. Поняття особистого немайнового права дитини на освіту / Г. Резнік // Підприємництво, господарство і право. - 2014. - № 6. - С. 21-24.
35. Сухарніков Ю. Нормативно-правові підстави для модернізації вищої освіти в Україні / Ю. Сухарніков // Вища школа. - 2014. - № 10. - С. 20-39.
36. Тахтаджієва Н. І. Нормативно-правові засади державно-громадського управління сферою вищої освіти в Україні / Н. І. Тахтаджієва // Держава та регіони. Серія: Державне управління. - 2013. - № 4. - С. 66-75.
37. Терюханова І. Ратифікація Україною Конвенції ООН про права інвалідів: шлях до нових стандартів освіти осіб з інвалідністю / І. Терюханова, Н. Стульпінас // Україна: аспекти праці. - 2013. - № 5. - С. 28-32.
38. Тицька Я.О. Підстави розмежування понять «освітні правовідносини» та «відносини у сфері освіти» / Я.О. Тицька // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – О. : Юрид. л-ра, 2013. – Вип. 67. – С. 260–267.
39. Тицька Я.О. Суб'єктний склад освітніх правовідносин [Електронний ресурс] / Я.О. Тицька // Порівняльно-аналітичне право : електронне наукове фахове видання. – 2013. – № 2. – С. 62–65. Режим доступу : http://www.pap.in.ua/2_2013/Tytska.pdf
40. Філіппова В. Д. Законодавство як чинник державної політики в галузі освіти України: нормативно-правовий аспект / В. Д. Філіппова // Інвестиції: практика та досвід. - 2013. - № 10. - С. 155-158.

Інформаційні ресурси

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
<http://www.president.gov.ua> –представництво Президента України
<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
<https://mon.gov.ua/> - Міністерство освіти і науки України
<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України